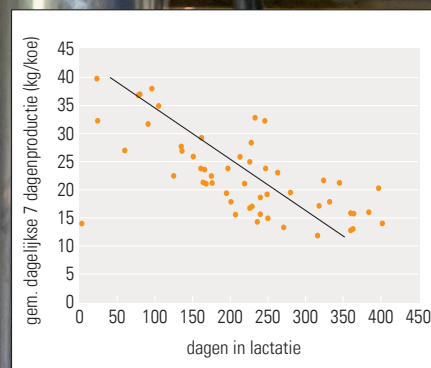
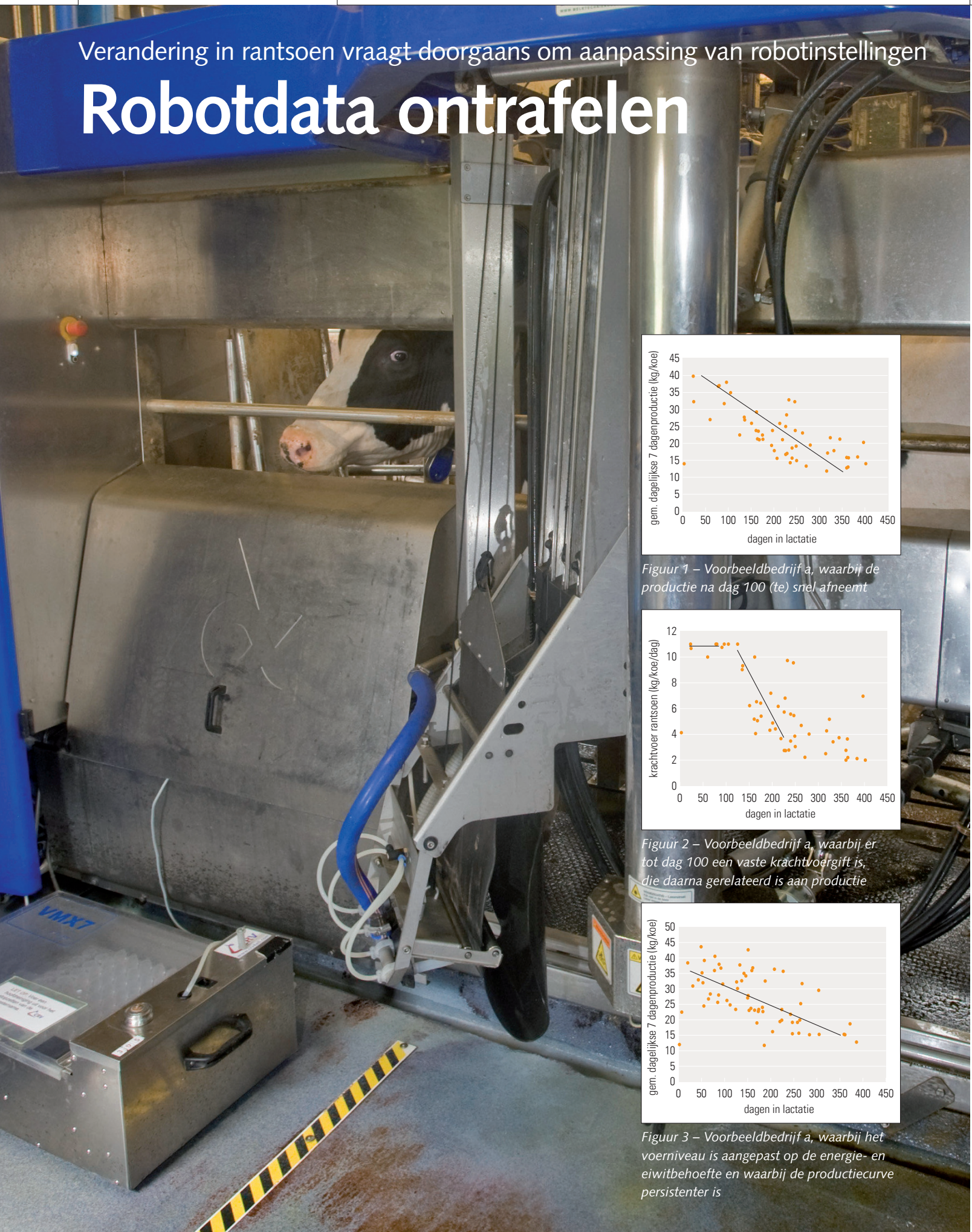
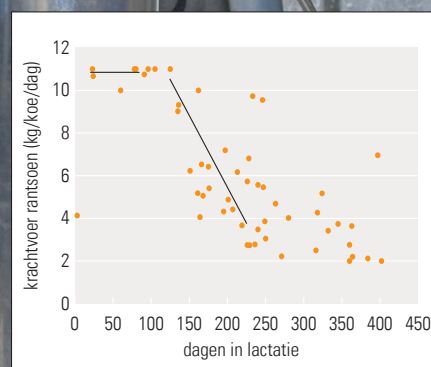

Verandering in rantsoen vraagt doorgaans om aanpassing van robotinstellingen

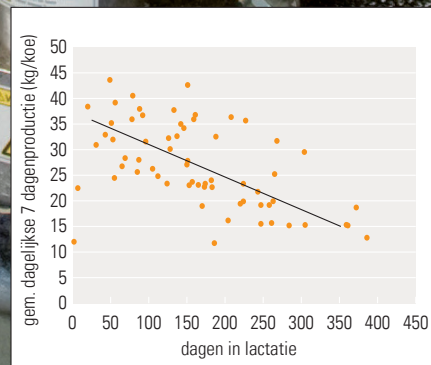
Robotdata ontrafelen

Figuur 1 – Voorbeeldbedrijf a, waarbij de productie na dag 100 (te) snel afneemt

Figuur 2 – Voorbeeldbedrijf a, waarbij er tot dag 100 een vaste krachtvoergift is, die daarna gerelateerd is aan productie

Figuur 3 – Voorbeeldbedrijf a, waarbij het voerniveau is aangepast op de energie- en eiwitbehoefte en waarbij de productiecurve persistenter is

Tachtig procent van de robotboeren kan volgens voerfirma De Heus het rendement uit de melkrobot nog verbeteren. De Heus hanteert een nieuw analyseprogramma dat veehouders helpt het robotgebruik te optimaliseren. Het is een programma dat cijfers van de robot, de mpr en het rantsoen met elkaar combineert.

tekst **Tijmen van Zessen**

Melkrobots leveren een grote hoeveelheid informatie. Veehouders kunnen de prestaties van hun melkveestapel daarmee nauwlettend in het oog houden. Maar niet alle informatie is relevant en soms lijkt het alsof je door de overvloed aan data het overzicht verliest. 'Wij zien dat op zeven à acht van de tien robotbedrijven nog verbetering mogelijk is. Die bedrijven kunnen meer rendement uit de robot halen, dat wil zeggen: meer melk per robot produceren.' Aan het woord is René Knook, productmanager rundvee bij De Heus. Om de wirwar aan data uit de robot beter te analyseren, ontwikkelde De Heus samen met Rovecom het analyseprogramma RobotExpert. Knook: 'Er zijn veel data beschikbaar, maar om al die informatie ook inzichtelijk te krijgen is vers twee. Hoe komt het dat het bedrijf niet lekker loopt? Waar kan ik de bedrijfsvoering verbeteren?'

Voerinstellingen verbeteren

Het nieuwe computerprogramma levert niet direct een nieuw kengetal op en is ook geen module waar veehouders zelf aan de knoppen zitten. 'Nee, het is onderdeel van het rantsoenberekeningsprogramma dat De Heus voor haar klanten gebruikt', zegt Marius-Hans Troost van Rovecom. 'Nieuw en uniek is dat het programma de data uit robots koppelt aan andere beschikbare data, zoals de mpr-cijfers, ongeacht het merk robot. Het programma legt verbanden tussen deze informatie, zodat adviseurs vervolgens hun klanten van dienst kunnen zijn.' Er bestaat volgens De Heus een nauwe relatie tussen rantsoenadvisering en het optimaal robotmelken op een melkveebedrijf.

Belangrijk om te beseffen is dat de adviezen meer van toepassing zijn voor de middellange termijn. De dagelijkse analyses voor de veehouder zijn prima af te lezen uit de robots zelf, maar De Heus wil veehouders bijstaan in het optimaliseren van het robotgebruik. Niels Kooij,

robotspecialist bij De Heus, legt dat uit met een voorbeeld uit de praktijk (figuren 1 tot en met 3).

'Vorig jaar kwam ik op een bedrijf waar de persistentie van de veestapel te wensen overliet', vertelt hij. 'De koeien produceerden vanaf dag honderd ineens fors minder melk. Een nadere analyse wees uit dat de overgang van een vaste krachtvoergif naar een productiegerelateerde krachtvoergif de oorzaak was. Door met de voerinstellingen in de robot de eiwit- en de energievoorziening beter af te stemmen op de melkproductie, is de veestapel een stuk persistenter geworden.'

Rantsoen aanpassen

In het door Kooij geschetste voorbeeld hielp het nieuwe programma de instellingen in de robot te optimaliseren. 'Veehouders staan er niet altijd bij stil dat een verandering in het rantsoen en de productie soms vraagt om een aanpassing van de instellingen in de robot.'

Maar het komt ook voor dat er juist aanpassingen in het rantsoen nodig zijn. Kooij onderstreept dat veehouders bij een overstap naar automatisch melken het rantsoen doorgaans moeten aanpassen. 'De melkfrequentie neemt toe, met name verse dieren krijgen dan de kans om meer te produceren. Maar als de energie- en eiwitbehoefte daar niet op aansluit, ligt het gevaar van een negatieve energiebalans al snel op de loer', stelt Kooij.

Adviseur niet buitenspel

De Heus zal het nieuwe programma in februari in gebruik nemen. Knook verwacht dat dankzij de koppeling van data de effecten van rantsoenaanpassingen en robotinstellingen sneller in beeld zijn. Tegelijkertijd benadrukt hij dat een computer de adviseur niet buitenspel mag zetten. 'Je kijkt als adviseur altijd eerst naar het voer, de koeien en de mest en pas daarna maak je gebruik van data-analyses.'

Louise Fresco (61) volgt per 1 juli Aalt Dijkhuizen op als voorzitter van de raad van bestuur van Wageningen UR. Fresco is momenteel hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, maar werd vooral bekend door haar werk bij de FAO, de voedsel- en landbouworganisatie van de Verenigde Naties in Rome. Ook is ze momenteel nog lid van de Sociaal Economische Raad (SER). Met Fresco heeft Wageningen een internationaal gerenommeerd deskundige benoemd op het gebied van voedselzekerheid, internationale samenwerking en wetenschap. Fresco gaat graag de dialoog aan met de samenleving en neemt vaak stelling in debatten over voedselproductie. Volgens haar zal de

Louise Fresco

Aalt Dijkhuizen

voedselproductie omhoog moeten om de toekomstige wereldbevolking te voeden en daarbij ziet ze kansen voor genetisch gemodificeerde gewassen. In een interview in Veeteelt hield Fresco in 2010 nog de negatieve aandacht rondom genetische modificatie.

Fresco neemt het stokje over van **Aalt Dijkhuizen** (61) die na drie termijnen van vier jaar afscheid neemt van Wageningen. Onder zijn leiding werkte Wageningen UR hard aan het verbeteren van het internationale imago en steeg het aantal (internationale) studenten en promovendi naar recordhoogte.

Dijkhuizen schuwde de media niet en kreeg de nodige kritiek vanuit diervelzijnshoek toen hij pleitte voor het verhogen van de agrarische productie vanwege de wereldwijde voedselbehoefte. Dijkhuizen keert de landbouw niet helemaal de rug toe. Hij is sinds 2013 al lid van de raad van commissarissen van De Heus Diervoeders.